

Digitalna knjižnica i tematske digitalne zbirke : pristupi predstavljanju digitalnog sadržaja

Sofija Klarin Zadravec

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

5 festival
hrvatskih
digitalizacijskih
projekata

20. - 21. travnja 2015.
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Tematska zbirka : virtualna izložba

Fotografija Mjeseca / Luc Viatour (www.Lucnix.be)

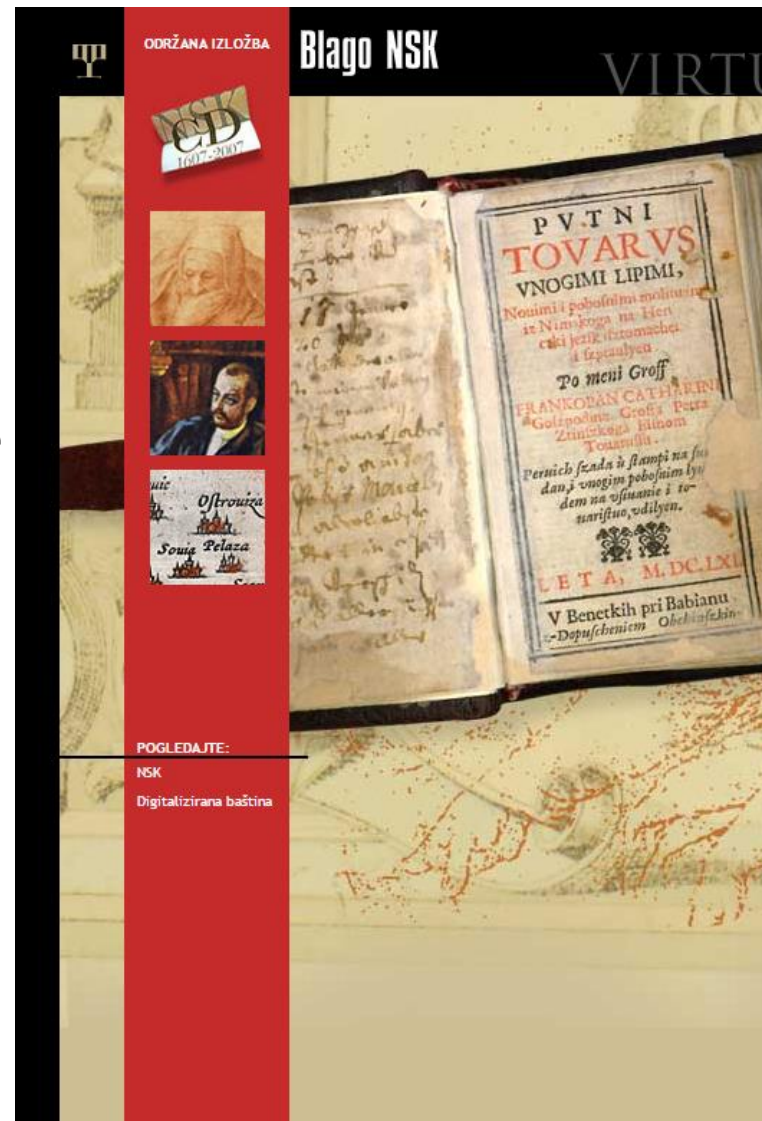
De Solis ac Lunae defectibus = Pomrčina Sunca i Mjeseca

Definicija virtualne izložbe

- mrežno utemeljena višemedijska **zbirka informacijskih objekata koja se uspostavlja oko određene teme, pojma ili ideje** i tehnološki je primjerena za korisnički usmjereno iskustvo otkrivanja, učenja, sudjelovanja i zabave kroz svojstva dinamičnog proizvoda i usluge. (S. Foo)
- osigurava drugačiji oblik komunikacije građe s korisnicima od pristupa kroz digitalnu zbirku

Tematske digitalne zbirke u knjižnicama

- postupno mijenjaju svoju svrhu, način izrade i način komuniciranja sadržaja s korisnicima
- na samim počecima provedbe projekata digitalizacije građe, tematske su zbirke bile primarni način predstavljanja digitaliziranog sadržaja
 - objavljivane su ponajprije na prijenosnim medijima (CD-ROM, DVD), a potom i na mreži

Gallica – prve tematske zbirke

Présentation

A l'occasion de l'exposition Marcel Proust, Gallica propose un dossier consacré au dernier volume de *A la Recherche du temps perdu* : *Le Temps retrouvé*.

Extrait du fonds Proust de la BnF, le manuscrit du *Temps retrouvé* permet au lecteur d'entrer au coeur de la "fabrique" de l'oeuvre. Dernier stade de maturation nommés *cahiers de mise au net* - offrent de nombreuses illustrations de la composition atypique de cette somme romanesque. Si l'étude des notes marginales, perspectives sur la genèse d'une oeuvre fondatrice de la littérature moderne, cette mise en ligne reste aussi l'occasion pour un plus large public de la découvrir.

Aussi trouvera-t-on sur ce serveur une chronologie et des pages décrivant l'univers de Marcel Proust: la mémoire, les lieux, les personnages. Afin que la navigation constamment se reporter au texte de l'édition originale de 1927 mis à la disposition de Gallica par les [éditions Honoré Champion](#).

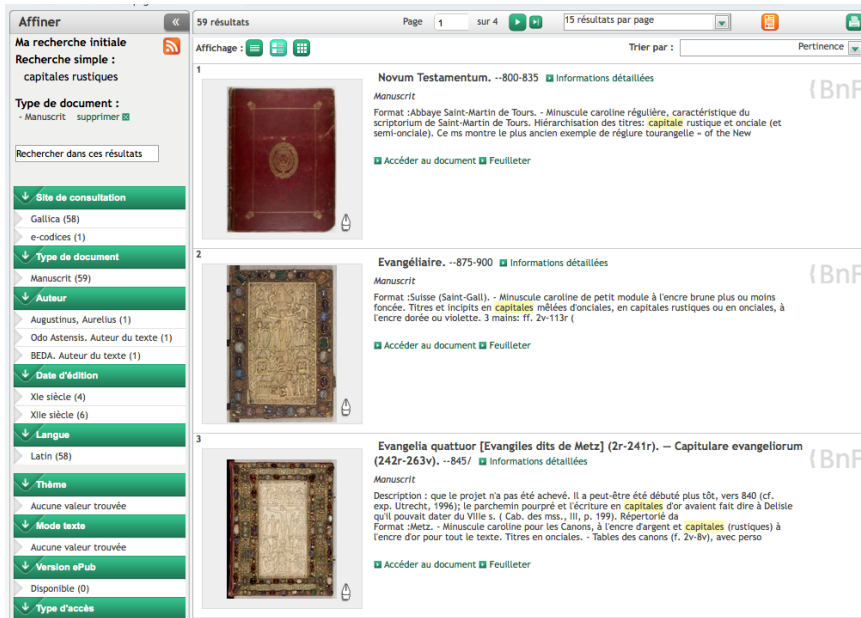
Du manuscrit au texte imprimé, le lecteur percevra ainsi plus intimement et presque mentalement le projet proustien à travers une oeuvre qui n'est pas sans évolution.

Ce site a été réalisé par Florence Callu, directeur du Département des manuscrits de la Bibliothèque nationale de France.

Izvor slike: Gallica, <http://gallica.bnf.fr/dossiers/html/dossiers/Proust/>

Razvoj sustava digitalnih knjižnica

- postupni rast količine digitalnog sadržaja
- potreba kvalitetnijeg upravljanja u sustavima digitalne knjižnice

- potreba uvođenja novih načina predstavljanje sadržaja digitalnih knjižnica javnosti
- inovativni i pristupačniji pogled sadržaja digitalnih zbirki

Izvor slike: Gallica, <http://gallica.bnf.fr>

Europa 2020 - Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

- Postdigitalizacijsko razdoblje
- Pitanja dostupnosti, vrednovanja i uređivanja kulturnih sadržaja
 - Kako ih iskoristiti?
 - Kako ih učiniti dostupnima?

“Kultura i kreativnost tiču se života građana. To su važni okidači za osobni razvoj, socijalnu koheziju i ekonomski rast.”

Jose Manuel Barroso
(2007.)

Kreativne industrije

Kreativne industrije – “niz ekonomskih aktivnosti koje se bave izradom ili iskorištavanjem znanja”

Primjer: *Rijks Museum – Rijks Studio*

<https://www.rijksmuseum.nl/nl/rijksstudio>

<http://vimeo.com/90745799>

WHERE CULTURAL HERITAGE AND CREATIVE INDUSTRIES MEET

Europeana Creative enables
and promotes greater use of
cultural heritage resources by
Europe's creative industries.

www.europeanacreative.eu

DIGITAL CONTENT & EXTENDED EUROPEANA LICENSING FRAMEWORK

The Extended Europeana Licensing Framework (Content Re-use Framework) will enable galleries, libraries, archives and museums to give access to their digital content for specific re-use scenarios and to define conditions for re-use. Europeana Creative encourages organisations to open up their collections.

TECHNICAL INFRASTRUCTURE AND SERVICES

Europeana Creative develops a technical infrastructure, services and tools to support the use of cultural resources in three areas:

- Central architecture and back-end services (semantic web platform, content-retrieval system)
- Tools and services (pattern detection, geographic mapping and user-generated content services)
- Access APIs (extended Europeana search API)

Višestruko korištenje digitalnog sadržaja

- Korištenje građe i metapodataka baštinskih ustanova za komercijalne i nekomercijalne svrhe?
- Koliko su ustanove otvorene za dijeljenje podataka i građe?

Misal po zakonu rimskoga dvora, 1483.

Izvor slike: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. <http://db.nsk.hr>

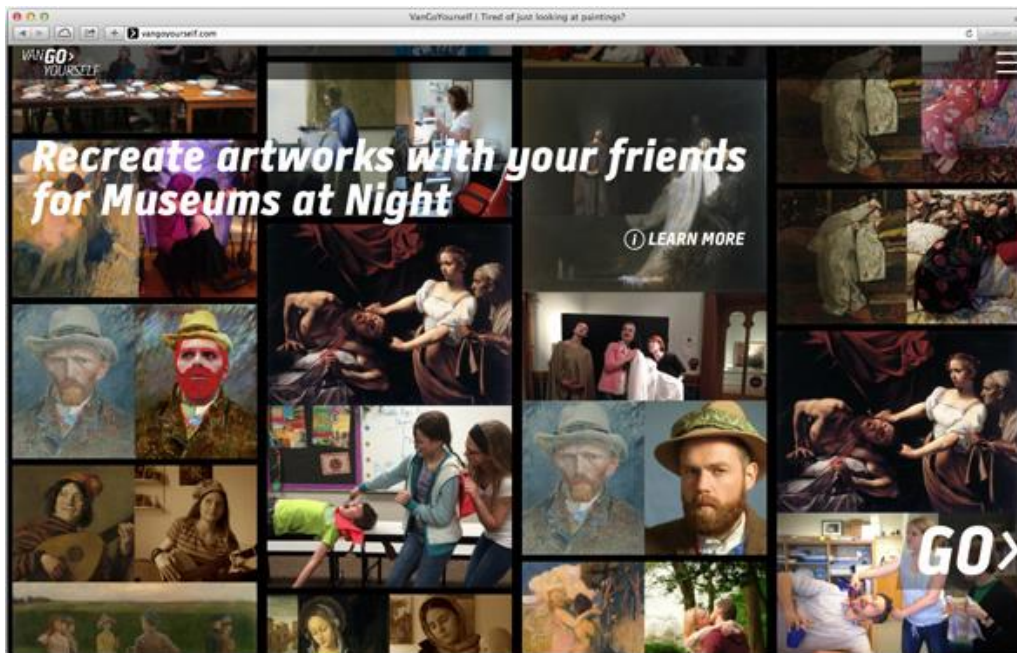
What is the Extended Europeana Licensing Framework?

To allow interaction between content providers and creative industries, the Europeana Licensing Framework needs to be extended with a content layer that governs access and re-use conditions of content itself (as opposed to metadata). This will become the Europeana Content Re-use Framework.

Posredovanje digitalnog sadržaja u baštinskim ustanovama

Mogućnosti kreativnog korištenja građe:

- Virtualne izložbe
- Digitalno pripovijedanje
- Izrada osobnih zbirki, kviz itd.

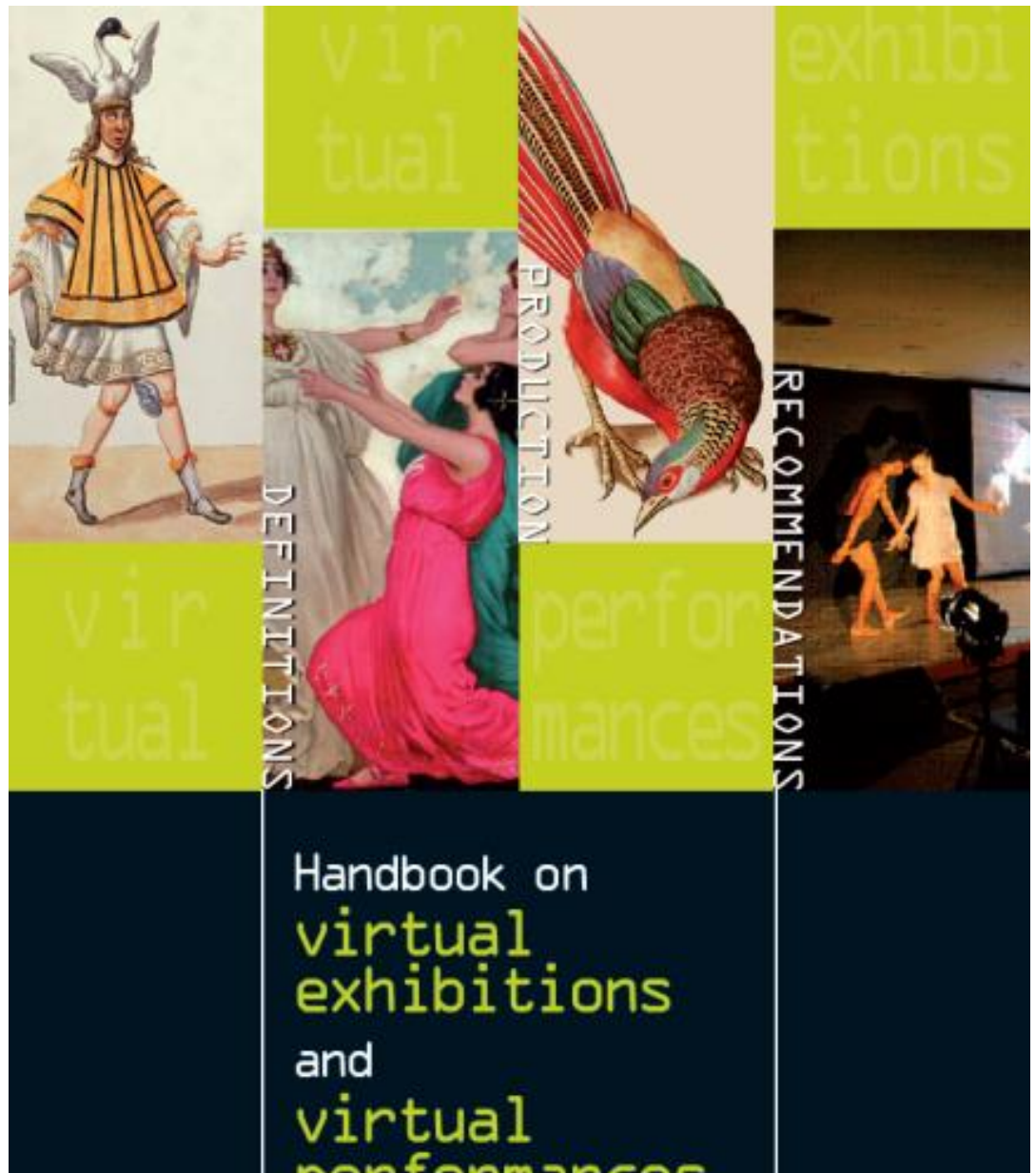

Bitna razlika – koriste li alate stručnjaci ili korisnici?

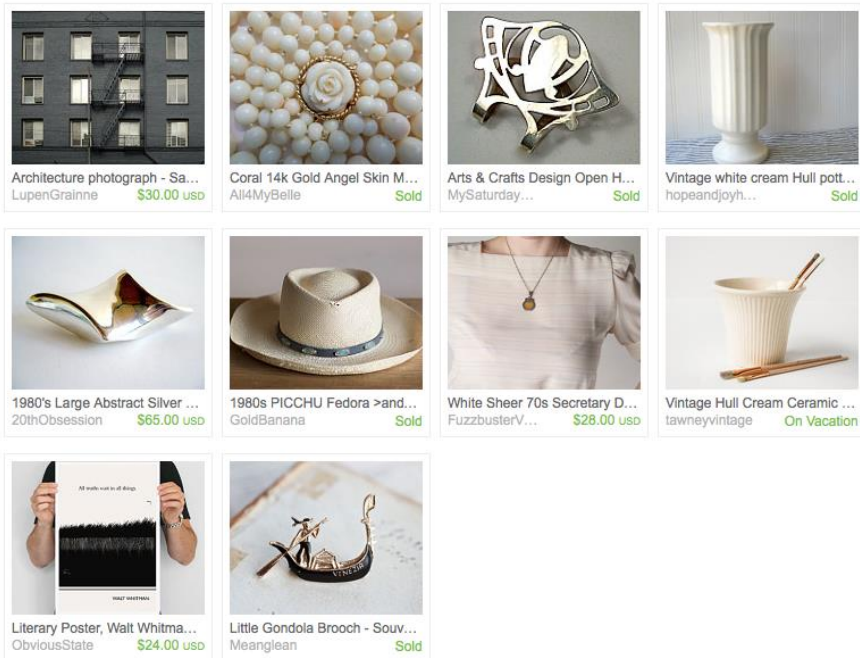
Smjernice za izradu virtualnih izložbi

Priručnik Ministarstva kulture Republike Italije i projekta INDICATE (FP7 project) iz 2011.

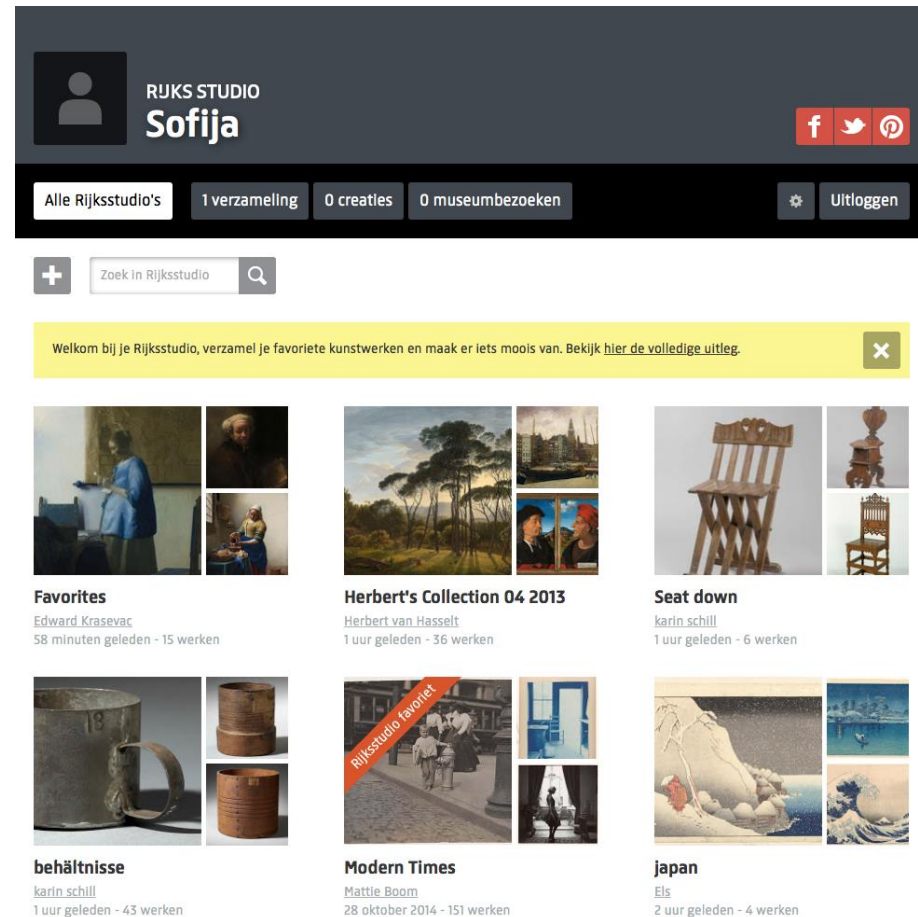
- cilj:
uspostava mreže dobre prakse i izraživanja u području e-infrastrukture i digitalne kulturne baštine na području Mediterana (Europe)

Alati koji donose interakciju građe i korisnika

komercijalni i nekomercijalni sustavi koji potiču kreativnost

Napoléon Ier et Paris

Particulièrement à l'honneur en année du bicentenaire des Cent-Jours et de la bataille de Waterloo, les commémorations autour de l'héritage napoléonien permettent aussi de revenir sur une facette méconnue de l'épopée impériale : les grands travaux d'embellissement et de réaménagement de Paris. A Sainte-Hélène, l'empereur déchu confiera à ses compagnons d'exil que son rêve était de faire de Paris « [la capitale de l'univers](#) ». S'il reste des traces concrètes de cette ambition, comme la rue de Rivoli ou l'Arc de Triomphe, d'autres ne peuvent se retrouver qu'en parcourant les collections de la BnF.

Charles Percier, Arc de triomphe du Carrousel, vue de la face orientale

Izvor: Gallica. <http://blog.bnf.fr/gallica/>

„Povratak” tematskih digitalnih zbirki

- razvoj aplikacija za izradu tematskih digitalnih zbirki
- korištenje društvenih mreža
- alati koji potiču kreativnost i prevladavaju okvire tradicionalnog predstavljanja i korištenja građe u digitalnoj knjižnici po uzoru na knjižnični katalog

Zbirka članaka iz digitaliziranih novina NSK u okviru tematske zbirke *Svakodnevnica 1914 u starim hrvatskim novinama*

Svakodnevnica 1914. u starim novinama

Početna Prva godina rata + Svakodnevnica 1914. + Svaštice + Digitalizirana građa iz 1914. + Izvori O izložbi

Početna / Svaštice 1914. / Vrijeme

Srijanj u Barceloni

Srijanj u Barceloni

Izvor: Ilustrovani list, 7. veljače 1914., broj 6, str.3 (1914-02-07)

Pročitaj više → 2014

— Orkan na Rijeci. Na Rijeci viadala je prekjucer čitav dan bura uz jaku grmljavinu i kišu. Brodovi stizali su u luku s velikim zakašnjenjem. Pred noć bjesnila je bura uz neprestano sijevanje i pucanje gromova sve jače.

Orkan na Rijeci, 29. svibnja 1914.

Izvor: Novosti, 29. svibnja 1914., br. 146, str. 5
Izvor: Jutarnji list, <http://dnc.nsk.hr/DataServices/ImageView.aspx?id=38145c96-a479-4a51-a8bb-0be00e058656>

Pročitaj više → 2014

Zima

Jučerašnji dan imademo brojiti među najlpeše, što smo ih imali u zadnjih nekoliko godina. Čitavi dan nije bilo ni najmanjega vjetrića. Dosta gusta magla pala je već prije podne i poslije podne se još zgustila. Veliki stupanj vlage priuzrokovao je po drveću i slobodnim nasadima prekrasno lije što je u onoj neobičnoj magli podavalo vrlo lijepu sliku. Zima je bila preko dana između 5 i 8 stupanja ispod ništice.

Zima u Zagrebu

Pročitaj više → 2014

Opustošenja na obali Istočnog mora: Uslijed bure poplavili su morali zavesti mnoge gradove uz obale to je voda prevlaća u poremene stanove. U Velgastu medu re je samo u velikim Ograzama od jedne kuće do druge.

Opustošenja na obali Istočnog mora

Izvor: Dom i svijet, 15. veljače 1914., slika 8

Pročitaj više → 2014

Vrijeme

Mnogi i pretnogi izletnici, koji su jučerašnji dan bili odredili za boravak izvan grada, na svježem zraku, osjetili su se razočarani, kad su se jučer u jutro probudili i pogledavši nebo vidili kišoviti dan. Za to je valjalo ostati kod kuće, barem prije podne, a onda je poslije ostali sve nagnulo u kinematografe, koji su imali radi prevelikoga posjeta opet jedan »zločestie dan. Kiša je sa malim prekidima izdržala čitavi dan i dobar dio noći. Za »usjeve vrijedi jučerašnja kiša zlata.

11. svibnja 1914., Vrijeme

Dostupni naslovi novina: Novosti (Jugoslavenska štampa) Obzor (Popodnevno izd.)

Pročitaj više → 1914

Povodanj u Požezi i okolici

Nakon silnoga vjetra, koji se digao bio u srijedu poslije podne, spustila se — kako javlja »Glasnik — kiša, koja je uz grmljavinu cijelu noć lijevala. Dok je kod nas padala kiša, na susjednom je Papuku zapao snijeg, koji se pored topline topiti počeo isti dan. No povodom tim opet je Orljava silno nabujala te izišavši iz korita poplavila je sve poljane tako, da je voda segnula sve do druma. Isto su tako nabujali i potoci, pa su ponovno Ciglane i susjedne livade bile u vodi. Mnogi su gospodari tek poorali njive pa im se eto opet napunile vodom. Tiak je zraka u srijedu bio spao na 740 mm, dok se u četvrtak podigao za 6 mm. Oborine je palo 46 mm, što je vrlo mnogo. Željeznički je promet zbog oštećene pruge bio u četvrtak obustavljen, te nijesmo u jutro dobili zagr. pošte, a ni predpodnevni vlak nije mogao

Grozna noć

Travanjski snijeg na Pilešivici

Izvanredna dogoditi desilo se na Pilešivici od 17. na 18. o. s. Kod temperature i C pao je snijeg i zasnuo se samo jedan stupanj da bude svi »vinspru i vode snijezne, tako je to bilo 18. travnja 1914. godine. Prigodni snijeg lista nam je postao fotografija skulpte Pilešivice u snijegu, koje danas dnasnimo na slici.

POPLAVE UZ SAVU I DUNAV

Neobično dugo trajanje proljetnih kiša učinilo je da su gorski potoci a uslijed toga i Sava i Drava a i Dunav silno nabujale. Već pred nekoliko dana javili smo da je okolina beogradska kao jedno more, jer da su se Sava i Dunav razile po čitavoj okolini. I ostali su krajevi uz Dunav poplavljeni. O poplavama u Hr-

Velika nesreća od lavine

Sudjelovanje korisnika u izradi zbirke članaka iz digitaliziranih novina Nacionalne knjižnice Finske

Izvor: Nacionalna knjižnica Finske. <http://www.nationallibrary.fi>

Zbirka članaka korisnika

DIGI - National Library's Digital Collections

BETA

FRONTPAGE

NEWSPAPERS

JOURNALS

EPHEMERA

OTHER DIGITAL COLLECTIONS

TEXT SEARCH

CLIPPINGS

TITLES

PAPERS FOR DAY

ARTICLE INDEX

Enter search text, title, publication, place, year or date

15934 results

Newest bindings first

Tampereen Osake-Pankki

Säästöaitikko saadaan ihmiset.
Korko on korkein talletuskorko,
nykyään
5 %
Korko juoksee sisääntalokupliviästä
alkaen.
Korko lisätään pääoman puolivue-
sittain.
Irtisnomatta saadaan nostaa aina
500 markkaa asti.
KODIN PANKIN säästöjen vastaanottamista varten
pidetään

pankki avasi mukekin norjantaisiin

TAMPEREEN OSAKE-PANKKI

30.12.1910 Aamulehti no 303

Announcement

Economy

**Uuden vuoden
mietteitä.**

Vanha vuosi loppuu ja uusi astuu
fijalle. Joutunupa tällöin helposti
miettimään, mitä kulunut vuosi on
ollut itselullekin yhteisölle ja mitä
toivo kansalle ja ihmisluonnalle. Leh-

UUDEN VUODEN MIETTEITÄ (1910-1911)

30.12.1910 Kaleva no 302

Article or news item

Education

tilastointi, suunnittelu

**Pääkaupun-
gin köyhäin-
hoidon jär-
jestämisestä.**

PÄÄKAUPUNGIN KÖYHÄINHOIDON JÄRJESTÄMISESTÄ

30.12.1910 Suomalainen Kansa no 302

Article or news item

Social issue

Helsinki, köyhäinhoito

Virtualna
zbirka
Antun
Gustav
Matoš

KAMPANJA MATOŠ I JA

Izvor: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.
<http://virtualna.nsk.hr/agm>

Početna / Matoš i ja / Kampanja Matoš i ja

Kampanja Matoš i ja

Kampanjom Matoš i ja želimo potaknuti otkrivanje Matoševe nazočnosti u našoj svakodnevnici i ponovno čitanje Matoševih djela. Potražite Matoša! Pronađite njegovu knjigu na polici, podignite pogled prema ploči s Matoševim imenom u vašoj ulici, zaustavite se uz njegov ...

Pročitaj više →

2014

Matoš na klupi i ja (Zagreb)

Skulptura "Matoš na klupi" autora Ivana Kožarića nalazi se na Strossmayerovom šetalištu u Zagrebu gdje je postavljena 1972. godine. Često se ističe kako Kožarićevog Matoša smještenog na klupu, doživljavamo kao ...

Pročitaj više →

2014

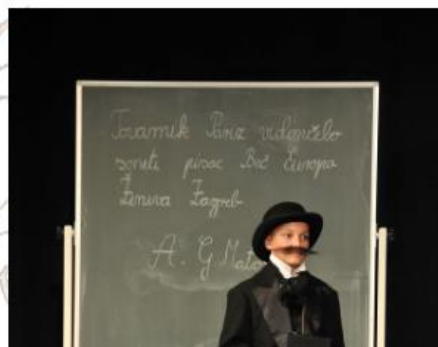

Matoš na klupi i ja (Sisak)

Uz Zagrebački Gornji grad, Kožarićeva skulptura Matoš na klupi postavljena je i na šetnicu uz Kupu u Sisku. Građani Siska ponosni su na tu skulpturu pjesnika i ona je omiljeno ...

Pročitaj više →

2014

Nova pravila izrade tematskih zbirki

Osigurati ekonomičnost izrade tematskih zbirki odabirom građe u okviru sustava digitalne knjižnice (primjeri: Gallica, ArhivX).

- Abécédaires
- Essentiels du droit
- Essentiels des sciences naturelles
- France-Chine
- France-Japon
 - Parcours thématique
 - Les Japonais en images**
 - Relations officielles
 - Du récit de voyage au reportage
 - L'enseignement du japonais

→ Les Japonais en images

Marco Polo, 1475-1525
Idolâtrie des Japonais.

J.-J. Boissard, 1581
Noble Japonais...

O. Van Noort, 1602
Habitants du Japon.

Izvor slike: Gallica
<http://gallica.bnf.fr/>

Izbor kriterija za vrednovanje virtualnih izložbi

“Arhivi, knjižnice, i muzeji moraju biti oprezni i odoljeti iskušenju prikazivanja “lijepih slika” koje onda nazivaju izložbama” Martin R. Kalfatović prema: Šojat-Bikić, Maja. Virtualne izložbe, IM 41,1-4(2010).

- Povezanost (interoperabilnost) sa sustavom za upravljanje digitaliziranom građom (ekonomičnost izrade),
- postojanje metapodataka svakog zastupljenog objekta (stručna podloga, interoperabilnost)
- mogućnost novog korištenja sadržaja (otvorenost, interoperabilnost).

Svakodnevnica 1914.

Nacionalna i sveučilišna
knjižnica u Zagrebu, 2014.

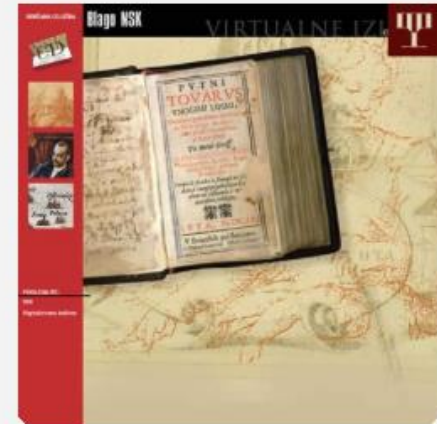
Antun Gustav Matoš

Nacionalna i sveučilišna
knjižnica u Zagrebu, 2014.

Ruđer Bošković

Nacionalna i sveučilišna
knjižnica u Zagrebu, 2013.

5 festival hrvatskih digitalizacijskih projekata

20. - 21. travnja 2015.
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Hvala!

sklarin@nsk.hr